

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrta leta 3-50 K, mesečno 1-20 K,
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrta
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrta leta 4-80 K

Presečna številka 13 v.

Reklamacije so poštne prose.
Ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopis se ne vračajo
Inserati: Enostopna peti vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.,
večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

29. številka.

V Ljubljani, v četrtek, dne 10. marca 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo: «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Proti novemu vinskemu davku.

Na Dunaju so privedili sgrarci in vinorejci v nedeljo protesten shod proti novemu vinskemu davku, ki ga namerava vpeljati, kakor smo že poročali, občeljubljani finančni minister Bilinski. Shod, ki je bil jako dobro obiskan, je bil v marsikaterem oziru zanimiv. Pred vsem je bil popolnoma internacionalen. «Izdajalec domačine in naroda» se je kar trlo. Nemci so pozabili, da jim je prvi zakon, sovražiti Čeha, Slovence in Čehom je naenkrat ušel spomin, da jim je Nemeč sovražnik že po rojstvu. Kar se oči socialnim demokratem danna dan kot greh vseh grehov, mednarodna solidarnost v boju za skupne interese, to se je tukaj kar šepirilo. A pri prvi priliki bodo ti internacionalci zopet izobčevali socialne demokrate radi njihove mednarodnosti.

Druga zanimivost je rebelični duh lojalne gospode. Tu so bili ljudje, ki pridigajo delavcem neprenehoma poslušnost in udanost ter preklinjajo socialne demokrate na dno pekla, ker nočejo verjeti, da mora biti na svetu vse prav tako, kakor je in da prihaja vse, kar se navali ljudstvu na rame, od boga. Tako bojeviti so bili gospodje, da bi se še socialisti skoraj lahko učili rebelantovstva od njih.

Tudi vprašanja, kaj je z moralo, varčnostjo in treznostjo, sežeča človeka ob tem shodu. Ko so n. pr. naši dobrosrčni klerikalci zvišali davek na pivo, so znali toliko pripovedovati o škodljivosti alkohola in o dobrodušnem uplivu druge pijače, da se je človeku kar milo storilo. Pa kaj? Ali ni v vinu tudi alkohol? Ali ni vinski alkohol prav tako škodljiv, kakor strup v žganju in pivu? Kam se je skrila doslednost? Ali nima slovenski jezik nobene besede več za hinavščino?

Nikakor ne ugovarjamo protestu proti novemu davku. Davek na vino je indirektno breme, ki ima

pred vsem tlačiti pleča širokih slojev. In bojujemo se proti vsakemu indirektnemu davku. Toda kakor je upravičen protest proti davku na vino, tako tudi proti vsakemu indirektnemu davku, tako tudi proti visokim carinam, ki podražujejo ljudstvu živež.

A kje se gospodje, kadar gre za davke, ki sesajo kri ubogemu delavcu? Prav tisti ljudje, ki so se znali v nedeljo na Dunaju tako puntati — bili so med njimi tudi slovenski liberalci in klerikalci — so kakor razjarjeni Afrikanci zatulili, ko so socialni demokrate predlagali zakone proti draginji. Na dunajskem shodu v nedeljo ni govorilo nikakršno načelo, ampak edino egoizem!

In če bi bili govorili zaradi ubogih viničarjev, katerih je res lepo število v Avstriji! A če ne bi bilo bogatih posestnikov ogromnih vinogradov, če ne bi bilo graščakov, škofij in kloštrov, ne bi bili gospodje ganili z mezinčcem...

No, protestirali so in bilo bi le želeti, da ostanejo tudi v državnem zboru dosledni. Predlagala in sprejela se je na shodu sledeča resolucija:

«Zbrani zborovalci se z največjim egorčenjem izrekajo proti zakonskemu načrtu glede davka na vino in zahtevajo od vlade, da ga brezpogojno umakne, ker bi ta načrt, ako postane zakon uničil naše vinogradnike. Zbrani zborovalci pričakujejo, da bodo zastopniki vinogradniških kovičarjev porabili vsa postavna dopustna sredstva za padeč tega zakona. Zbrani zborovalci pričakujejo, da bodo agrarni zastopniki proti temu zakonu solidarno nastopili.»

Hrvatski sabor.

Hrvatki sabor je sklican. Snide se dne 18. t. m. Zaradi njegovega delovanja je imela hrvatsko-srbska koalicija sestanek z banom dr. Tomašičem in je dosegla v vseh točkah popoln sporazum.

To se pravi: Madžaronski ban, desna roka grofa Khuen Hedervarya ima koalicijo v žepu in kadar jo postavi na mizo, bo plesala, kakor bo on žvižgal. Koalicija je trudna in boljše se po-

čuti ob vladnih jasliah nego v boju. Le zakrila b to še rada. Pa je pretežko.

Koalicija se je zavezala, da bo v vseh okrajih, kjer imajo biti dopolnilne volitve, pomagala madžaronski vladi šestmesečni proračun. Slovesno bo torej izjavila, da zaupa Khuen-Tomaševčevi vladi!

Na vrsto ima priti tudi volilna reforma. O tej pa še živ krst ne ve, kakšna ima biti, le to je gotovo, da vlada ne mara predlagati splošne in enake volilne pravice in koalicija jo ne mara zahtevati. «Srbobran» piše, da se reforma študira na podlagi zbranega materiala. «Pokret» pa poroča, da se zbira potreben material. Tomašič se pa menda obema smeje.

Marsikdaj je že kaka meščanska stranka doživela bankerot, a tako strašnega malokatera kakor hrvatsko-srbska koalicija, ki jo naše liberalno časopisje povzdiguje v deveta uheba.

V celem saboru bosta le dva resnična opozicionalca: Poslanec Supilo, ki je pokazal koaliciji hrbet, ko je spoznal njeno, iz onemoglosti porojeno izdajstvo, Korčić, edini socialno-demokratski poslanec v hrvatskem saboru. Le nekaj semena za boj je še ostalo; a kadar se razvname novi boj, bo ljudstvo zapelo politični «De profundis» tistim, ki so ga leta in leta gonili v ogenj, da ga v odločilnem hipu izdajsko zapuste.

Sirovosti berlinske policije.

V nedeljo je bila berlinska policija berna. Kdor nekoliko pozna pravo policijsko dušo, se ne bo čudil. In pruska policija je model! Naša je le posnetek, kakor je avstrijski militarizem le kopija pruskega. Če morajo taki kazaki, ki se čutijo gospodarje celega mesta in nadbogove gledati, kako nastopa in se razvija moč, ki jo sovražijo kakor sovraži tepec pamet, tedaj je umevno, da se jim zvijajo duše od neznošnih bolečin. Ej, če bi bilo mogoče, kar s kanoni streljati v tolpo, ki demon-

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

Dalje.

V.

In kako se je to potem pravzaprav zgodilo? ...

Bil je lep, krasen, svetel, svetel dan, ves nasičen solnčnega sijaja, in škerjančeva pesem se je glasno, kakor triumf razlegala po zraku — a naenkrat brez somračja, brez pozlačenih oblakov, brez slovesa žarkov in brez večerne drhteče pesmi je padla črna noč na zemljo, po vzduhu se je razlila tema in obmolnilo je vse petje.

Kakor bi bil ves svet ena sama hiša in v tej hiši bi ležal mrtič... Tam v kotu stoje čudne posode s čudnimi cveticami. Temno cveto in žalostno duhte. Po tleh je posuto vse polno rožnih lističev, rdečih in belih; to so mrtvi upi in umorjena sreča... Po višavah plava gosta fantastična senca liki velik oblak, ki se čudno ziblje po zraku in od daleč puhti nekaj kakor vonj voščenenih sveč in kamelij.

Nekaj mrtvega...

In v Savičevi duši divjajo besni viharji. V temni noči, ko so netopirji frfotali okoli njega, so zašli nočni metulji v njegovo dušo, pa mu jo sedaj vznemirjajo. V srce se mu je zarilo nekaj sovražnega, kar se mu sedaj valja po srčnih predalih kakor jež in ga bode; iz ranjenega srca kaplja kri v njegovo dušo. Na obrazu so mu

vzcvetele blede rože, v očeh pa mu je ugasnil živi, svetli plamen. Iz oči mu gleda noč, ki dviguje svoje valove v njegovi duši. In ponoči plava on kakor breztelesna senca...

Kako se je to zgodilo pravzaprav?

Leto je umrlo, zima je dahnila na šumeče potoke in v njenem mrzlem dihu zmrzujejo žuboreče vode in širna planjava se odeva s sneženim plaščem — narava je zaspala in Azrael je stegnil svojo roko nad gozdovi. A preden je zapihala ledena sapa in so vzcvetele ledene rože, se pozlatuje obzorje, in listje porumeneva, jesensko solnce ne žge, a vendar sveti, sveti in le počasi zamirajo njegove luči...

Saviča pa je nenadoma objela noč in zima je hipoma pregnala ves letni kras.

Kako se je to zgodilo pravzaprav? ...

Eh, zastoj vprašuješ, ubogi mladenič, zastoj. Zgodilo se je in resnično je. Kdo ti pove, kako in zakaj?

Poglej v maju vrt in vinograd. Srce se ti smeje zvečer, ko trepečejo solnčni žarki iz belkastih, rožnato obsijanih, zlato obrobljenih oblakov na zelenje in cvetje, na tisoč, tisoč upov. In zjutraj pokriva bela slana vrt in vinograd; tisoč, tisoč upov je slana pomorila.

Kako? Zakaj? Kje so tvoje rožice? ...

Kako se je to zgodilo pravzaprav?

Kolikokrat si že vprašal to? In še često boš vpraševal; saj je tako neverjetno, tako nerazum-

ljivo... oh, tako — tako nemogoče. In vendar je res.

Kaj se braniš verjeti, ko imaš resnico črno na belem? Ali ne stoji v onem pismu razločno besede „Zbogom! Pozabi me!“? Stoji, stoji in čital si jih desetkrat, dvajsetkrat, stokrat; prijemal si se za glavo, težko roko si polagal na divje bijoče srce, stokal si kakor bolnik in krvave solze so ti silile v vroče oči. Verjeti ne moreš, razumeti ne moreš...

Tako je, a zakaj, zakaj, zakaj je tako?

Mar je to uganka ženske duše? Maščevanje usode? Zakon življenja?

Kako je to mogoče?! Taka ljubezen, taka ljubezen! Pa kar čez noč... kako je to mogoče? In glej — po svetu hodijo ljudje, pa se še smejejo in kupčujejo, barantajo in se zabavajo. Ali so to sami norci? Ali ne vidijo, da je vse slepilno, vse goljufivo? Naj pogledajo v to srce, pa se bodo zgražali nad vsem, kar zazro tam.

Ali kaj! Ljudje ne razumejo bolečin, ne vedo, kako srce umira in duša krvavi. Ljudje so trgovci, sebičneži. „Kaj jim tuja bol?... Ali le počakajte! Noč ni samo moja. Tema zakrije tudi vaše zvezde, oblaki popijejo tudi žarke vašega solnca. Nocoj še slišite slavčka, jutri zadoni čukova pesem tudi v vaših ušesih...“

Oh! Kako se je to zgodilo... Dalje prh.

strira brez njenega dovoljenja! Brez njenega dovoljenja! — Pa ni mogoče . . .

Tedaj se stresa jeza vsaj nad posameznikom, ki pride pikljava v kremplje. Na ta način so blagorodni gospodje policaji pač stresali svojo jezico, kar se je dalo.

Tudi v meščanskih krogih je ogorčenje nad nastopanjem policije ogromno. V pondeljek se je po vsem mestu govorilo o atakah policijskih jahačev in o divjanju policijskih pešcev in povsod, tudi tam, kjer socialna demokracija ne uživa ljubezni, se se strogo in z ogorčenjem obsojale te brutalnosti. Meščanski časopisi objavljajo cele kupe dopisov svojih čitateljev, ki se zgražajo nad policijo.

V nekaterih slučajih je pa res divjanje teh kavalirjev presegalo vse meje. Tako je n. pr. je neki policist napadel ženo nekega berlinskega trgovca na treptovskem kolodvoru in jo s pestjo tako bil po tilniku, da je omedlela in obležala. Aretiranim ljudem so uklenili roke in vsakega sta vzela po dva jahača med se in ga tako vlekla na komisariat. O nestetih takih in podobnih slučajih poročajo časopisi.

Kakorkoli se morajo take infamije obsojati, se pa mora po drugi strani tudi priznati, da so le povečale učinek demonstracij, o katerih se vsled policijskih sirovosti še mnogo več govori, kakor bi se brez njih.

Politični odsevi.

* **Finančni minister** je vložil v državnem zbiru predlogo, ki naj mu dovoli kreditno operacijo za pridobitev kapitala v znesku 181,740.000 kron. Ta kapital je glavno namenjen, da se blagajnam, ki so močno oslabele, povrnejo zneski, ki so se porabili za vojaške namene ob času aneksije Bosne in Hercegovine. — Tako se uradno poroča. V stvari je pa nekaj zelo nejasnega. Finančni minister je dobil, kakor znano, z izdajo državnih zakladnih listov 220 milijonov, ki so se baje povrnil izpraznjenim državnim blagajnam. Seveda je do današnjega dneva še neznan, koliko je v resnici veljala aneksija. A čas je, da bi se to zvedelo.

* **Bivši nemški minister Schreiner** se nikakor ne more potolažiti, da je dobil »modro polo«. Že ko se mu je povedalo, da je njegovo slovo od vlade neizogibno in je moral vložiti demisijo, je brzojavil vsem svojim zvestim po nemških krajih, naj se »ogorčijo« ob »krivici, ki je doletela nemški narod«. Zdaj pa roma sam po shodih in obeta, da se bo maščeval. Tako je v nedeljo ropotal na shodu v Dječinu, da bo »vsem, ki so sodelovali ob njegovem, padcu dokazal, da se ga ne bodo mogli iznebiti«. Skromnost ni gospodova napaka; pač pa — smešnost.

* **O avstrijsko-ruskem zbliznanju** se trdi v Berlinu in v Parizu, da je slo po vodi. Berlinski »Lokalanzeiger« javlja iz Pariza: »V tukajšnjih političnih krogih se smatra, da so se poizkusi zbliznanja med Avstro-Ogrsko in Rusijo definitivno razbili in da je položaj na Balkanu vsled tega kritičen. Mir sicer ni ogrožen od avstrijske strani, nasplošno pa povzrokuje vznemirjenje slovanske izjave balkanskih držav, ki jih Rusija ostentativno pospešuje. Razdraženo javno mnenje na Bolgarskem sanja o vsem prej kakor o ohranitvi sedanjega položaja na Balkanu. Rusija se je zopet vrgla v politiko pustolovščin.«

* **V italijanski zbornici** je republikanski poslanec Chiesa interpeliral, kakšne zveze ima neka gospa Siemensova, ki baje v Italiji spionira za Nemčijo. Ker predsednik ni hotel vzeti interpelacije na znanje, je nastal v zbornici strašen hrup. Mnogi poslanci so kritično predsedniku in generalu Prudentiju: »Branite volune! Sramujte se! Branite rajše dostojnost zemlje! Operetni generali!« Predsednik je dejal, da parlament ne more biti sodišče morale. Chiesa pa: Ne gre za pravost, gre za najvišje interese zemlje! Predsednik mu je vzel besedo. Ker je Chiesa tudi v svojem govoru posmehljivo omenil vojvodino Litty iz Milana, mu je dal njen sinovec Morando tako zausnice, da mu je lice popolnoma oteklo. Chiesa mu seveda ni ostal te ljubeznivosti dolžan in ga je še povrh pozval na dvoboj. Tudi general Prudenti je pozval Chiesa na dvoboj.

* **Za predsednika Brazilije** je izvoljen maršal Hermes de Fonseca z 270.637 glasovi proti Ruy Barbosa, ki je dobil 132.000 glasov.

* **Ruska vlada** se precej trudi, da bi v tujini utrdila vero v njene miroljubne namene. Neki član ministrstva za zunanje zadeve je izjavil: »Bolgarski ministri so se lahko prepričali o miroljubnih namelih Rusije. Naj občuti Turčija kakršnekoli notranje težave, vendar ni naloga Bolgarske, da bi posredovala. V to bi bile, kakor v krcanškem vprašanju, edino velesile poklicane.«

* **Francozi senat** je začel drugo čitanje zakona o delavskih pokojninah.

* **Angleški kraj** je prisel inkognito v Pariz.

* **Londonški balkanski komité** je priredil sjetnik na čast Enver beju, pri katerem je gene-

ralni poštni ravnatelj Samuel izrekel zdravico turski ustavi. Dejal je, da si je pridobilo reformno gibanje na Turskem splošne simpatije Angležev, ki so sovražili le stari režim. Enver bej se je zahvalil za moralno podporo, ki jo je imela Turčija od Angležev. Novi režim hoče z vsemi močmi pospeševati napredek v Turčiji; pri tem delu je pa treba potrpežljivosti. Srbski poslanik Gručić je povdarjal potrebo balkanske zveze, v kateri spoznava srbska vlada in srbski narod pospeševanje miru.

* **Grki v obmejnih delih Turčije** se branijo novega zakona, ki nalaga tudi kristjanom vojaško dolžnost v turški vojski. Tudi davkov nočejo plačevati. Turska vlada ja poslala vojaštvo v te kraje.

* **Turška vlada** je Srbiji dovolila nekatere ugodnosti za prevoz živine.

* **Za sestavo turško-bolgarske trgovinske pogodbe** se je pri turskem ministrstvu za zunanje zadeve ustanovila posebna komisija.

* **Ob turško-perzijski meji** se je spopadlo dvoje kurdskih plemen. Boj je bil krvav in več oseb ubitih.

* **V bitoljskem vilajetskem zboru** je valija (namestnik) Ali bej stavil predlog, naj bodo v čisto turskih občinah občinski tajniki Turki, v čisto srbskih Srbi, v čisto bolgarskih Bolgari, v čisto grških pa Grki. V mešanih občinah naj bi imela vsaka narodnost svojca za občinskega tajnika. Skupščina je z navdušenjem sprejela ta predlog, ki bo znatno ublažil nasprotstva med narodnostmi.

Dopisi.

Štandrež. Minoli teden je umrl v Štandrežu sodrug Anton Tabaj. Bil je med sodrugi zelo priljubljen in ko jim je žena naznanila njegovo smrt, so sklenili, da mu prirede časten pogreb. Ko je vikar to zvedel, ga je najbolj skrbelo, če ne bo pri pogrebu morda tudi kaj rdeče barve. Ves razburjen je pohitel k vdovi in jo rotil, naj nikar ne dovoli, da bi se pri pogrebu nosili rdeči trakovi, on pa da ji bo zato plačal vse stroške in dal še nekoliko podpore. Delavci seveda niso hoteli prepričati pomoči ubogi ženi, pa so pustili venec. Pač pa so se v velikem številu udeležili pogreba. A tudi to ni bilo po volji svetemu možu. Sodrugi radi tega niso dobili sivih las, a gospod vikar bi storil bolje, če bi nekoliko brzdal svoje sovraštvo do rdečih trakov, ker bi njegove izkušnje sicer lahko postale predrage.

Štandrež. V nedeljo smo imeli pri nas shod članov konsumnega društva v Štandrežu. Na shod je prisel tudi zastopnik tržaskih delavskih zadrug sodrug Petronio, ki je pojasnil glavne točke pravil in poslovnika ter izjavil, da je odbor tržaskih delav. zadrug pripravljen takoj odpreti prodajalno, ko pripravijo štandreški sodrugi, kar je potrebno. Nato je govoril sodr. Petejan o važnosti konsumnih društev za delavstvo. Priporočal je sodrugom v Štandrežu, naj pohite na agitacijo, da nam bo mogoče do meseca aprila že otvoriti prodajalno. Nato je govorilo več članov, ki so vsi spodbujali navzoče člane, da naj agitirajo, da se čimprej doseže zadostno število članov. Dosedaj je vplačalo vstopnino 50 članov, treba pa jih je 70—80, ako hočemo otvoriti prodajalno. Zatorej, sodrugi, na delo za konsumno društvo!

Pevma. Preteklo nedelje smo imeli pri nas dobro obiskan sestanek, na katerem je poročal sodr. Milost o potrebi politične, strokovne in gospodarske organizacije za delavce. V debati so navzoči izrekli željo, da bi se v Pevmi ustanovila podružnica delavskega izobraževalnega društva v Gorici, z'asti mladina, da bi več čitali in se izobraževali. Sodr. Milost je obljubil, da bo posredoval pri odboru delavskega izobraževalnega društva, da ustreže njih želji. Končno se je sklenilo, sklicati med tednom drugi sestanek, na katerem se dožene ustanovitev podružnice delav. izobraževalnega društva. Nato se je zaključil shod, ki je pokazal, kako naša mladina stremi po izobrazbi. Le tako naprej!

Koritnica pri Grahovem. Zadnje nedelje je bil pri nas prvi socialistični shod ob ogromni udeležbi. Predsedoval je sodrug Černe od Sv. Lucije. Poročal je pa sodrug Petejan iz Gorice, ki je v obširnem govoru pojasnil socialno-demokratski program s posebnim ozirom na sedanje politične in gospodarske razmere v deželi in državi. Pojasnil je takozvano delovanje goriškega deželnega zbora in posvetil primerno kritiko Pajer-Gregorčičevi zvezi in predlagani deželni banki ter je naglašal potrebo politične in gospodarske organizacije med kmeti in delavci baške doline. Burno odobravanje kmetov in delavcev je spremljevalo ves govor. Na to se je oglasil za besedo vseučiliški dijak Ciril Sedej, brat tukajšnjega duhovnika in nečak goriškega nadškofa Sedeja. S svojim govorom je povzročil toliko smeha, da so si morali poslušalci trebuhe držati. Klobasal je, da hočejo socialisti imeti svobodno slovo, v kateri bi se otroci učili moriti duhovnike, sežigati samostane i. t. d. Ko ni spravil ničesar z neumnostjo, je začel zborovalce hujski zeper sodruga Petejana: »Ali si boste, vi, kmetje, dali od takih ljudi jemati vero iz srca, križ iz sole? . . .«

Kmetje so se mu še glasneje smejali, njega je pa to še bolj razkačilo. Poizkusil je zdaj na ta način, da bi nahujskal liberalce proti Petejanu: »Ali boste, Vi, liberalci, trpeli, da Vam socialisti napadajo

Vašo stranko? Ali Vas ni sram? Kmetje so mu odgovarjali: »Bili smo liberalci, dokler nismo poznali delavskega programa: danes pa vemo, da se moramo združiti z delavsko stranko, ker sta kmet in delavec enako izkoriščana.« Ker tudi s tem ni opravičil ničesar, jo je pa popolnoma zasukal in jel hvaliti klerikalno stranko, češ, kaj da je vse že storila za ljudstvo in za delavce. Pokazati in dokazati seveda ni mogel ničesar. Rotil se je, da je tudi klerikalna stranka za splošno in enako volilno pravico. Sodrugi Petejan ga je vprašal, zakaj je ne vpeljejo za deželni zbor — in njegovo volilno pravico je takoj slana vzela; zajecjal je, da mora imeti posestnik več pravice zato, ker plačuje več davka. O deželni banki in o nasprotju med škofom in klerikalci je znal povedati, da je škof glasoval proti banki, ker ima svoje interese, Gregorčič pa svoje; škof mora braniti »mont«, Gregorčič pa deželo. O Gregorčičevi zvezi s Pajerjem ni hotel sploh ničesar povedati. Poslušalci so se mu ves čas tako rogali, da je bil vreden usmiljenja. Zaključno besedo je imel sodrug Petejan, ki je s finim sarkazmom odpravil študentove kolobocije ob splošnem navdušenju. Po shodu so udeleženci izrekli, da naj se ustanovi politična organizacija za Koritnico in Grahovo. Zlasti starejši kmetje so pripovedovali, da tako zanimivega shoda še niso doživeli in sodrug Petejan jim je moral obljubiti, da pride še večkrat mednje. Ta shod je zopet sijajno pobil vse trditve, da med kmeti ni tal za socializem.

Pulj. V dolžnost si stejemo, napisati sledeče vrstice, da jih zvedo oni vodilni javni politiki in faktorji, kateri imajo »odločilne besede«, ter da informiramo naše ljudstvo o raznih krivicah, ki se gode vojakom 87. pešpolka. Znano je, da je pri vojaki za vsako reč strog predpis, ki ga mora vsakdo v vojaški službi izpolnjevati, kar je seveda zaradi reda potrebno. Da se pa morajo izpolnjevati stvari, katere častniki v svoj zasebni prid zahtevajo in so proti vojaškim predpisom, — to je vse prej, kakor prav. Godi se namreč pri c. in kr. pešpolku št. 87. v Pulju, da morajo vojaki to za jedilo jemati, kar visji vojaški predstojniki zahtevajo. Vojakom se ponujajo jedila, ki se sploh ne morejo zavživati, da bi slabo ne vplivala na človeško zdravje. In kako se potem godi obolenim, nam bo zgled pojasnil. Moštvo se je seveda podvrglo volji častnikov; ko je pa izprevidelo, kako mu jedila slabo vplivajo, jih je opustilo ter se potegovalo za predpisano. Toda s tem so se čutili gg. častniki zadete, in so izjavili: »Kdor ne mara od nas predlaganih jedil ter govori, da ta jedila niso zavžitna, bo kaznovan . . .!« (?) Ker vojaki, prepričani, da branije svoje pravice, niso odstopili, je bil podčastnik 13. stotnije, ki se je za to najbolj zavzemal, — zaprt . . . Sedaj pa naj navedemo izmed sto samo en zgled, kako se tukaj bolnikom godi. Če se kateri bolnega počuti, kar bi bilo čudo, ako bi se ne ob taki menazi, bi moral po vojaškem predpisu takoj k zdravniški preiskavi; toda g. stotnik 14. stotnije svojim vojakom ne dovoli poslužiti se tega. Šele tedaj, ko zapuste ubogega vojaka zadnje moči, ga da pred zdravnika prenesti. Pred kratkim se je pri tej stotnji javil vojak bolnega po predpisnem redu. G. stotnik imenovane stotnije bolnika zavrne in ga kaznuje s 5 dnevnim strogim zaporom. Ko se dotični drugi dan zopet javi bolnega in zahteva energično zdravniško preiskavo, se mu končno vendar ustreže in je bil od zdravnika spoznan kot nevarno bolan ter nemudoma poslan v bolnišnico, v kateri je bival več tednov. Dotični vojak, priselši iz bolnišnice k svoji stotnji, je moral takoj nastopiti svoj petdnevni zapor. Vojak se je seveda po minuli kazni radi te krivice pritožil. Radovedni smo sedaj, kakor bo g. stotnik 87. pešpolka 14. stotnije v Pulju — svoje krivično postopanje napram temu vojaku — zagovarjal.

Opazovalec.

Trst. (Predavanje prof. Hlešiča) iz Ljubljane v Narodnem Domu v Trstu dne 6. t. m. je prav dobro uspelo. Predavatelj si je izbral tudi hvalno in zanimivo snov »Slovenski kmet in socialna ideja v slovenski kujiževnosti v francoski dobi (1809—1813) in v l. 1848.« Ko so prisli Francozi na Slovensko, so ustvarili iz slovenskih dežel (izvzemaš Štajersko) »Ilirsko pokrajino«. S Francozi so prisle tudi nove ideje k nam, Francozi so označili svobodo in enakost državljanov. Toda zdi se, da niso našli pravih tal na Slovenskem, da se jim je slovenski kmet, ki je do tedaj tlačani graščaku, zdel še negoden in nezrel za politično svobodo. »Kmetje jedo neke korenine in neko testo, ki je za nas popolnoma nevažno«, so pisali francoski uradniki v Pariz. Premalo izobražen je bil Francozom naš slovenski kmet, poln verskih predsodkov in vraž. Nižja duhovščina in redovništvo je kmeta le še podpihovala proti Francozom. (Višja duhovščina je bila Francozom prijaznejša.) Ta dva faktorja sta podpirala v ljudstvu babjeverstvo, smešila sta francosko svobodo in učila, da je to božja uredba, da kmetje tlačani in gospod ukazuje. Skratka: Francozi svoje svobode na Slovenskem niso izvedli, ostali so na pol poti, ostali so le pri besedah. In vendar francoska doba ni ostala brez ugodnih nasledkov na slovensko socialno življenje. Francozi so uvedli po slovenskih deželah svoje uredbe, ki se bile modernjša in boljše od prejšnjih, slovensčini so dali mesto v soli. Največje zlo se je Francozem zdelo po-

manjkljivost gospodarskega pouka pri kmetih. Zato so izdali za kmeta posebni katekizem, t. j. navaden verski katekizem z dodatkom gospodarske socialne vsebine. Nazivali so ga sosednji (socialni) nauk, t. j. v tem so bila razna mavodila, kako je živeti človeku kot socialnemu bitju. Človek ima dolžnosti do samega sebe in dolžnosti do soseda, do bližnjega. Glede prvih je človeku skrbeti predvsem za udobno, komočno življenje, t. j. za gmetno blagostanje, ki je dosežemo z delom, bomo imeli tudi zmisel za duševne vžitke, za umetnost in znanost. Pogoj vsem pa je treznost, kajti nezmernost, lenoba in nevednost so izvor vsem pregreham. Kot dolžnost do bližnjega je katekizem navajal ukaz: izpiraj si usta, čisti si zoleč, t. j. bodi prijeten svojemu bližnjemu, ne v nasprotje. Francozi so z eno besedo uvajali socialno politiko v katekizem.

Kako so naši kmetje pozdravili ali sprejeli Francoze? Deloma prijazno, deloma sovražno. Na Devinščini na Primorskem so se kmetje, navdušeni od francoskih svobodomiselnih idej, uprli graščaku in odrekli mu tlako in desetino, češ, da so dolžni plačevati le cesarske davke ali franke (t. j. francoski denar, sedaj enak naši kroni, ta izraz se rabi namesto izraza davki od tistih časov pri nas na Slovenskem). Na kranjsko-hrvaški meji so se kmetje hvaležno spominjali Francozov ša kakih 40 let po njihovem odhodu iz slovenskih dežel. Po drugi strani so kmetje deloma pod uplivom hujskajoče nižje duhovščine sovražno gledali na Francoze. Tudi se jim ni dopadala francoska uredba splošne vojaške obveze (posledica so bila številne dezertacije) in vpeljava novega francoskega denarja, s čimur so prišli stari avstrijski bankovci ob vsvo veljavo.

Konec prih.

Domače vesti.

— **Volilni imeniki** za letošnje dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet so sestavljeni in od srede, dne 9. marca skozi 14 dni v mestni posvetovalnici ob navadnih urah razgrnjeni vsakomur na vpogled in se smejo tamkaj med tem časom vlagati ugovori proti njim. O pravočasno vloženih ugovorih bo razsojal občinski svet. Opozorjamo na to vse sodruge, ki imajo občinsko volilno pravico! Naj se vsak pravočasno pobriga zanje.

— **Na mnogostranska vprašanja** naznanja Delavska zveza «Vzajemnost», da se družinski večer njene dramatične sole, ki je tako krasno uspel na Glincah, kmalu ponovi v mestu. Vse potrebno zvedo sodrugi pravočasno.

— **V naše gledališke recenzije** se zaletava v nepotrebnem ljubljanskem listu neki anonimus, ki premočno diši po pisarniški oficioznosti. Z modrimi nauki, ki nam jih hoče dati, se pa utegne le blamirati. Da so Schillerjevi «Razbojniki», ki so se mimogrede enkrat uprizarili, klasična drama, je najnovejša, a doslej še popolnoma nepotrjeno odkritje prešernega antikritika, odnosno njegovega znanega inspiratorja. Med «delom pisatelja klasika» in «klasičnim delom» je za toliko razlike, da bi jo moral poznati, kdor se smatra za najkompetentnejšega varuha slovenske dramatične umetnosti. To šepavo izzivanje je torej popolnoma nepotrebno in ne bo prav nič izpremenilo našega nazora, da ima kritika pisati po svoji vesti, ne pa po kakršnikoli obzirih. Mislimo, da bi to lahko zadostovalo.

— **Žolta internacionala.** Ruski časopis «pravih ruskih ljudi» «Zemščina» ima namen pobijati vse svobodomiselne ljudi in prirežati «pogrome». «Pogrom» je krvavo klauje svobodomiselnih življenj, posebno židov, organizirano po ruskih «obernarodnjakih», carskih petoliznikih, ki hočejo ohraniti carjev absolutizem in pravo vero pravoslavje in se zato imenujejo «prave ruske ljudi». Car zelo čista te ljudi in ponavadi ostanejo ti za svoje poboje popolnoma nekažnjeni. To se razume, da je tem ljudem napredno socialistično delavstvo trn v peti. Pred kratkim je torej ta časopis pozivljaj na ustanovitev internacionalne organizacije, ki bi imela namen pobijati «socialistično nevarnost» po vsem svetu. Omenjal je kot svoja narodna zaveznika podobni organizaciji na Francoskem «Action Française» in na Nemškem «državno zvezo na potiranje soc. demokracije». Omenjamo ta poziv zato, ker slišimo tudi pri naših «narodnih» delavcih glasove o neki slovanski internacionali. Naš N. D. O. kopira seveda vsako neumnost od českich žoltih (krumirskih) narodnih delavcev. Tu imajo eni in drugi lepo priliko, da se pridružijo onim ruskim obernarodnjakom, vezali jih bodo skupaj enaki nameni in trobojnica. Živela slovanska internacionala!

— **O navadah tržajskih policistov** smo morali poročati že zelo tudne reči. Tako je bil dogodek v Skednju, o katerem je pred kratkim javljaj naš dopis, gotovo nenavaden. Človek bi mislil, da

se taki slušaji le redke izjeme. Pa le niso tako redke. Sedaj se poročaj o vedenju pijanega redarja še nekaj bolj kočljivega. V nedeljo zvečer je prišel v gostilno «Al' Istra» v Trstu neki policaj brez službenega znaka, ki je bil vidno pijan. Ko je ugledal pri mizi nekega delavca Frana Peroza, je planil nanj, ga proglasil aretiranega in ga hotel odvesti iz krčme. Ker so to surovo prčetje nekateri navzoči gostje kritizirali, je policist potegnil sabljo in z njo udaril Perozo, da se je zvalil na tla. Na to je potegail službeni revolver in oddal šest strelcev v vrata in strop gostilne. Vsled tega je nastala v gostilni prava panika. K sreči se streljanje čuli policaji bližnjega inšpektorata in prihitali v gostilno ter razorožili rabiatnega policista, ki se je pa branil na vse kriplje. Odpeljali so ga na inšpektorat, kjer ga je nadzornik vtaknil v zapor, dokler se ne prespi, medtem ko je vzel Peroza in nekatere priče na zapisnik.

— **O predavanjih dunajskih sodrugov v Trstu** nam je naš poročevalec obljubil obširnejša poročila, na katera je sedaj opozarjamo cenjene čitatelje.

— **Železniška nesreča na Koroškem.** Dogodila se je zopet nesreča na progi Sinčaves—Železna kapla. Odtrgala se je 27. februarja velika skala, obsegajoča približno 9 kub. m, na velikem plazu med postajama Reberca in Miklačevo. Potegnila je seboj tudi dvojce manjših skal in veliko gramoza. Priletela je na železniški tir ter tam obležala in progo zelo poškodovala, tako da bo na tej točki nekaj dni promet onemogočen. Potniki so morali prestopati. Na tem mestu je plaz zelo nevaren, ker se vedno spomladi in ob velikem deževju pečejuje ruši navzdol čez železniško progo. Govoriti je le o sreči, da še ni do danes nikdar kaka skala priletela na mimoidoči vlak in vse skupaj prevrnila v potok Belo.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 9. marca. Včeraj se je začelo prvo čitanje finančnih načrtov. Prvi je govoril slovenski klerikalec dr. Korošec, za njim pa socialni demokrat

dr. Renner:

Danes nihče ne ve, kaj od finančnih predlog se obstaja in kaj ne. O načrtih se ne bo moglo resno govoriti, dokler se ne ustanovi večina, ki ustvari iz sebe vlado. Finančna mizerija je danes splošna, v državi, v deželah in v občinah. Če bi trije privatniki tako manipulirali z nedovoljenim denarjem kakor naša ministarstva, bi bila že davno pri državnem pravdnistvu ovadba radi krive. Od stopnje do stopnje se bližamo bankrotu. Banke kupujejo našo državo; tu se najbolje pokazuje odvisnost naše države in birokracije od organiziranega velekapitala. Huda hinvščina je, če pravi Bienerth, da bo napravil red pri birokraciji prav v trenutku, ko vlada licitandno prodaja to birokracije. Nemski in češki nacionalisti so s svojim nezmiselnim in brezuspešnim bojem izpodkopali ugled Avstrije pred vsem svetom. Svojo politiko so mogli voditi le, ker se so popolnoma podvrgli povelju agrarcev. Vsakdo pa že vidi, da se ta sistem ne more ohraniti. Gospodje z desne in leve nas vladajo sto let, konec je pa finančni in moralni bankrot. Brez volilne reforme za deželne zbere in občinske zastope ni mogoče sanirati financ. Od socialnih demokratov se ne more pričakovati, da bi glasovali za te finančne načrte.

Bielohlawek pravi, da bodo krščanski socialci glasovali za vse predloge, izvzema davek na mineralne vode in na vino.

Potem je poslanec Padour utemeljeval svoj mjni predlog radi železniške nesreče pri Uberskem.

Dunaj, 9. marca. Danes je v razpravi o finančnih predlogah govoril finančni minister Bilinski, ki je dejal, da zastopa vse finančne predloge. Zal mu je, da ni obveljal zakonski načrt o zvišanju davka na pivo, češ, da bi bil zelo koristil deželam in če bi se bil sprejel, bi ne bilo prišlo na Češkem do finančnega poloma. Čudil se je, da se tako agitira proti načrtu radi davka na vino, ki je baje mnogo boljši od sedanjega.

Dunaj, 9. marca. Krščanski socialci trdijo, da se zbornica odgodi že 18. t. m. čez Veliko noč.

Dunaj, 9. marca. V narodno-gospodarskem odseku je poslanec Reumann napovedal, da vložje socialni demokratje predlog, da se odpravi carina na žito. Če se predlog v odseku odkloni, ga vložje kot minoritetni votum v zbornici.

Hofrichterjeva afera. Dunaj, 9. marca. Policijaška korespondenca izjavlja, da ni s časnikarskimi vestmi, ki govorje o dokazih proti Hofrichterju v zvezi ne vojaško sodišče, ne policijsko ravnateljstvo. Neka vest je trdila, da je do-

gnano, odkod je Hofrichter dobil strup. Na pošti v Lincu je baje obležala pošiljatev, adresirana na dr. Hallerja, post. rest., v kateri je bilo nekoliko strupa. Tudi ta vest je napačna. Dotična pošiljatev ni bila adresirana v Lince. ampak na Dunaj, ne na dr. Hallerja, ampak dr. Halla in je bila oddana dne 14. novembra, ko so bila pisma s ciankalijem že davno razposlana.

Ogrske finance. Budimpešta, 9. marca. Ogrsko finančno ministrstvo namerava pri Rotšildovi bančni skupni najeti 115 milijonov posojila.

Dr. Lueger umira. Dunaj, 9. marca Ob 11. zvečer. Dr. Neusser pravi, da katastrofa lahko vsak hip nastopi. Ker pa srce še precej pravilno bije, je tudi mogoče, da se zavleče umiranje zupana še več ur. Simptomi smrti se množe.

Iz stranke.

o Goriško. Vse sodruge zaupnike po deželi pozivljamo, da odračunajo strankin davek, žepne koledarje in prodane razglednice. Obenem opozarjamo vse kolporterje «Rdečega Prapora», naj odračunavajo točno vsak mesec, ker mora upravnistvo tudi točno računati. Sodrugi naj imajo pred očmi, da je natančen red v teh rečeh nujno potreben v interesu stranke. Josip Petejan, tajnik.

o Strankin kolek. Goriška deželna organizacija je založila jako okusen kolek, katerega čisti prihod je namenjen strankinim potrebam. Opozarjamo vse sodruge, da se lahko naroča pri goriškem deželnem tajniku, sodrugu Josipu Petejanu v Gorici, ulica Tre Re 16. Zlasti priporočamo organizacijam naročanje tega kolka. Organizacije naj bi tudi večkrat opozarjale svoje člane na to.

Društvene vesti.

§ **Predavanje v Trstu.** «Ljudski oder» priredi jutri, v petek, ob 1/2 9. zvečer javno predavanje in sicer predava sodrug Etbin Kristan o uporih slovenskih kmetov.

§ **Predavanje v Gorici.** Delavsko izobraževalno društvo v Gorici, priredi v soboto, 12. t. m. ob 8. zvečer v Delavskem domu, via Tre Re šte. 16 javno predavanje. Predaval bo gosp. prof. Merhar iz Trsta. Predmet predavanja je: O najnovejši slovenski književnosti in socialni ideji. Slovenske delavce in prijatelje izobrazbe vabimo, da se v čim večjem številu udeleže tega zanimivega predavanja.

§ **Delavsko izobraževalno društvo v Gorici** je v soboto, 5. t. m. priredilo javno predavanje, na katerem je sodr. dr. Dermota govoril o šestdesetletnici profesorja Masaryka. Predavanja dr. Dermote se odlikujejo s tem, da zna zanimivi vsebini dajati poljudno, torej zopet zanimivo obliko. Predavatelj je najprej podal skico Masarykovega življenja in potem razpravljaj o nazorih in o delovanju učenjaka-političarja. Načrtal je politično sliko političnih in kulturnih razmer na Češkem pred Masarykovim nastopom, katerega je prav lepo razložil in motiviral. Predavatelj se je temeljito bavil z Masarykovim vstrajnim bojem proti reakcionarnosti českich meštanskih strank ter razložil porod realistične stranke, kateri je Masaryk bil duša. Pojasnil je tudi Masarykovo razmerje do socialno-demokratske stranke, katero izmed vseh političnih organizacij na Češkem najbolj vpoštevaj, a se ne strinja z odločnim razrednim bojem. Jako lepo je predavatelj konstatiral Masarykov vpliv na slovensko mladino, ki ni ostal brez posledice za naše politično in kulturno življenje. Za svoje velezanimivo predavanje je žel dr. Dermota burno priznanje in odobravanje od poslušalcev. Omeniti moramo, da so bili poslušalci zopet sami delavci in dijaki, ni ga bilo enega člana takozvane inteligence goriške, ki ima po krčmah Masarykovo ime vsakih pet minut na jeziku, o pomenu njegovega dela pa ve toliko, kolikor delavčeva petaj. Goriška purgarija ima pač zmisla za krokanje in za kakšen dvomljiv «Variete» pri Jelenju, kultura bi pa morala poginiti najžalostnejše smrti, ako bi bila od nje odvisna.

Shodi.

Trst. V nedeljo, 13. t. m. ob 1/2 11. dopoldne je v «Delavskem domu» ljudski shod z dnevnim redom: 1. Podraženje stanovanj. 2. Politični položaj. Sodrugi se vabijo, da se v obilnem številu udeleže stanovanj.

Trbovlje. V nedeljo dne 13. t. m. se vrši ob 3. uri popoldan v gostilni g. I. Božiča velik javen rudarski shod z dnevnim redom: Odgovor trboveljske rudokopne družbe na predložene zahteve. Rudarji, delavci in delavke! Dolžnost vsakega je, da se kar zanesljivejše udeleži važnega zborovanja.

Novo urejeno skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke
B. GÖTZL, Ljubljana, Mestni trg 19

Solidna postrežba!

se slavnemu občinstvu priporočaj.

Cene nizke!

V Gorici sklicuje združena jugoslovanska in italijanska socialno demokratična stranka

v nedeljo, 13. t. m. dopoldne

javen shod

z dnevnim redom: Zasedanje goriskega deželnege zbora in volilna reforma za goriski mestni svet. Prostor in čas shoda se naznani z lepaki.

Strokovni pregled.

Zveza krojačev in sorodnih poklicev v Avstriji naznanja podružnicam, da se je uvedel za slovenske člane »Rdeči Prapor« kot strokovno glasilo, ki bo prinašal zanimivejšo strokovno zadevo v posebni rubriki. Slovenska pravila in opravilnik so v tisku in se bodo v kratkem razposlala. Vodstva podružnic naj takoj vposljejo naročila za list in za pravila na centralo na Dunaju, da se prej ko mogoče ustrezno upravičenim zahtevam slovenskih članov.

S 1. marcem t. l. so stare znamke neveljavne in se morajo rabiti nove znamke tudi za plačevanje doneskov za pretečeno leto. Za nove znamke je plačati zvisane doneske. Preostale stare znamke je poslati na centralo. Zvezino vodstvo.

V Meranu so krojaški mojstri meseca februarja izprli delavce, ker ti niso ob času, ki so ga določili mojstri, predložili svoje zahteve. Pa jim ni nič pomagalo! S pomočjo svoje čvrste organizacije so delavci zmagali.

V Inostemtu so krojaški mojstri odklonili zahtevo delavcev, da naj se uvede dnevno delo z dnevno plačo. Stavka pomočnikov je skoraj nezogibna.

V Solnogradu poteče letos tarifna pogodba pri krojačih. Mojstri bi radi izrabili to priliko ter znižali vzlic silni draginji tarifne cene. Pa ne bo šlo!

V Lincu stoje damski krojači v mezdnem gibanju. Krojači stoje v mezdnem gibanju tudi v Gradcu, Beljaku, Köflachu, Brixenu in na Dunaju pri tvrdki za uniforme Beck & sinovi, tudi v Reki, Budimpešti in v Sarajevu je delno mezdnost gibanje. V teh krajih naj nihče ne išče dela! Mezdnost gibanje imajo krojači tudi v Švici, in sicer v Zurichu, Bernu, Davosu, Neuenburgu, Churu in Chaux de Fonds. Krojači naj ne iščejo v teh krajih dela, dokler se ne konča mezdnost gibanje.

Za mesta Erfurt in Ratibor na Nemaškem iščejo agentje v Avstriji stavkokaze. Naj nihče ne hodi tja!

Volitve v krojaško belniško blagajno na Dunaju so se vršile zadnje nedelje meseca februarja. Izvoljeni so socialno-demokratični kandidati.

Ljubljanska podružnica zveze krojačev v Avstriji ima v nedeljo, 13. marca ob 10. uri dopoldne »pri Perlesu« društven shod. Krojaški pomočniki naj se udeležijo shoda polnoštevilno. Kdor še ni, naj pristopi k organizaciji!

Raznoterosti.

† Cirilica na Hrvatskem. Nova hrvatska vlada je razveljavila vse Rauchove naredbe glede odprave, oziroma omejitve poučevanja cirilice v solah.

H. Suttner
Ljubljana Mestni trg
nasproti rotovžu.



Priporočajo svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najkvalitetnejšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi. 69

† Ponesrečena ladja. Iz Kapstadta poročajo, da je ob morskem obrežju v bližini Moselbaja vrglo morje mnogo razbitih delov neke ladje na suho. Med stranci se je našel tudi resilni obroč s črko »W«. Splošno mnenje je, da so to ostanki parnika »Waratek«, ki je imel na sebi 300 potnikov, in o katerem že od 27. julija 1909 ni ne duha ne sluha.

† Vojaštvo in šole. V avstrijski armadi pride poprečno na vsakih 14 mož 1 častnik, v naših ljudskih solah pa na enega učitelja poprečno 60 otrok. Pa saj živimo v napredni, kulturni državi!

† Tele s pasjo glavo. V mariborski mestni klavnici so zaklali tele, ki je bilo 5 tednov staro in je imelo glavo tako zraščeno, da je bila na las podobna pasji (buldogovi). Vsled čudno zraščene glave je bila tudi prehramba zelo težka in je žival v rasti zelo zaostala. Tele so pripeljali iz Slovenskih goric.

† Velike povodnji v Ameriki. Reka Hudson v Severni Ameriki nevarno narašča. Mesto Novi Jork sam ni v nevarnosti, toda v ostalih mestih in vaseh ob reki je že napravljena ogromna škoda. Naraščajo tudi njeni dotoki in preplavljajo cele pokrajine, na tisoče ljudi je brez strehe. Ves promet je ustavljen.

† Peary namerava leta 1912. zopet prirediti ekspedicijo na severni tečaj in povabiti 15 vseučilišnih profesorjev iz Evrope in Amerike, da se ekspedicije udeležijo.

† V Genovi je umrl avstrijski generalni konzul grof Khevenhüller-Metsch.

† V steinbruchsko farno cerkev na Ogrskem so vlomili tatovi in odnesli več zlate in srebrne posode ter mašnih oblek.

† Vozov je pričel zopet bruhati lavo in kamenje. Iz žrela se vije gost dim.

Pa kaj se to pravi,
Če trebih boli?
Pri pametni glavi!



zavžij!

Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Svojm čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdte, ki inserirajo v našem listu.

Našim somišljenikom priporočamo:

Ilirija in Praxin kremo
za čevlje.

Ciril in Metodovo vazelino in vazelino z mednarodno znamko Ciril Metoda ter Polerin čistilo za kovine.

Te predmete izdeluje domača tyornica kemičnih izdelkov
Golob & Volk, Ljubljana. 52-8

Znano po najnižjih cenah
se dobijo krasni 10-1

damski klobuki

v največji izberi, samo v modnem salonu

A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg šte. 21.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Redka priložnost!

Po požaru uničena tovarna mi je prepustila celo zalogo rešenih, finih, težkih

flanelnih posteljnih odelj

v razprodajo. Odeje imajo komaj vidne vodene madeže in jih prodam po tri komade za 9 kron; gospodarske težke odeje 4 komade za 10 kron z povzetjem. Odeje so 190 cm dolge in 135 cm široke, zelo tople in mehke. Prepričan sem, da bo vsakdo z mojo pošiljateljavo zadovoljen.

Oton Bekera, c. kr. nadpaznik v pok.
Nahod, Češko. 2-1

Posteljno vlago

se odstrani takoj. Starost in spol se morata naznaniti. Pojasnila brezplačno.

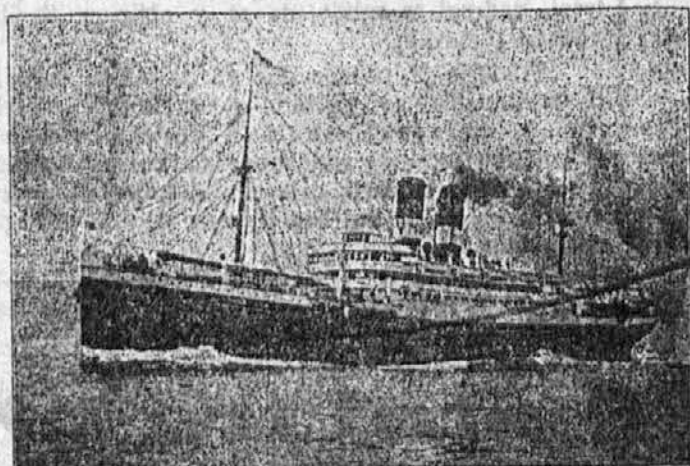
Zavod Aeskulap št. 465
20-10 Regensburg, Bavarsko.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Bianca
se priporoča.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernova ulica šte. 9

10-1 priporočata v največji izberi po najnižjih cenah
obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paleto za dame, plašče za deklice.



Potniki v severno in južno Ameriko

vožijo sedaj le po domači avstrijski progi

52-10

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z največjimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezličnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopaljo i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.